στο μικροσκόπιο...

Το λόμπι μίλησε, ο πρόεδρος δεν απάντησε

Της ΚΟΡΙΝΑΣ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΥ

Λιγοστεύουν καθημερινά οι ελπίδες όσων πίστευαν ότι η προεδρία του Μπαράκ Ομπάμα θα σηματοδοτούσε μια νέα προσέγγιση στο Παλαιστινιακό. Η απομάκρυνση του νέου επικεφαλής του Εθνικού Συμβουλίου Πληροφοριών ύστερα από τις έντονες αντιδράσεις του φιλοϊσραηλινού λόμπι αποδεικνύει πόσο δύσκολο είναι για την Ουάσιγκτον να ακολουθήσει άλλη οδό, πλην της πεπατημένης.

Ο Τσαρλς Φρίμαν επελέγη για αυτή τη θέση-κλειδί από το ναύαρχο Ντένις Μπλερ, τον οποίο διόρισε πρόσφατα ο αμερικανός πρόεδρος διευθυντή της Εθνικής Ασφάλειας Πληροφοριών. Την περασμένη εβδομάδα ο Φρίμαν παραιτήθηκε.

Παλαίμαχος διπλωμάτης, εξαίρετος γνώστης θεμάτων που άπτονται της Κίνας και της Μέσης Ανατολής, ο Φρίμαν μιλάει άπταιστα κινεζικά και αραβικά και έχει διατελέσει πρεσβευτής των ΗΠΑ στη Σαουδική Αραβία, θέση στην οποία τοποθετήθηκε από τον πατέρα Μπους λίγο πριν από τον πόλεμο του Κόλπου. Εχει τη φήμη ενός ανθρώπου που σκέφτεται ψύχραιμα, ξέρει να προβλέπει κινδύνους και συνηθίζει να λέει τα πράγματα με το όνομά τους. Ηταν ανάμεσα στους ανθρώπους που είχαν αποτρέψει τον πατέρα Μπους να εισβάλει στη Βαγδάτη, προβλέποντας ότι «οι Ιρακινοί δεν πρόκειται να μας αποδεχθούν ως σωτήρες».

Το μόνο του ελάττωμα είναι ότι διαφωνεί ριζικά με την πολιτική του Ισραήλ απέναντι στους Παλαιστίνιους. Εχει πει ότι «το Ισραήλ ακολουθεί μια αυτοκαταστροφική πολιτική και αιτία του κακού είναι η κατοχή και η εποικισμοί των αραβικών εδαφών». Κατηγόρησε μάλιστα στο παρελθόν την ταύτιση ΗΠΑ-Ισραήλ, ενώ εξακολουθούσε να υποστηρίζει ότι: «το Ισραήλ βαδίζει στο χείλος του γκρεμού. Είναι ανεύθυνο εκ μέρους μας να μην αμφισβητούμε την πολιτική του και να μην αποφασίζουμε μόνοι μας ποιο είναι το καλύτερο για τον αμερικανικό λαό».

Τέτοιες θέσεις δεν θα έμεναν ατιμώρητες. Φιλοϊσραηλινοί γερουσιαστές, Δημοκρατικοί και Ρεπουμπλικανοί, απαίτησαν την απομάκρυνση του Τσαρλς Φρίμαν. Ομάδες επιρροής, όπως η AICAP (Αμερικανοϊσραηλινική Επιτροπή Δημοσίων Υποθέσεων) και η Σιωνιστική Ενωση εξαπέλυσαν βίαιη επίθεση εναντίον του.

Ο Ντένις Μπλερ υπερασπίστηκε την επιλογή του, αλλά ο Λευκός Οίκος σίγησε και ο Φρίμαν οδηγήθηκε στην παραίτηση.

Ο αρθογράφος της «Washington Post», Ντένις Μπρόντερ, εξέφρασε τη θλίψη του που «η κυβέρνηση δεν μπόρεσε να υπερασπιστεί ένα πολύτιμο δημόσιο λειτουργό απέναντι στα λόμπι τα οποία ισχυριζόταν ότι θα πολεμήσει».

ΤΣΑΡΛΣ ΦΡΙΜΑΝ

Η περίπτωση Φρίμαν, πάντως, απογοήτευσε και τον προοδευτικό κόσμο στο Ισραήλ. «Επιβεβαιώνεται η δεξιά η οποία ισχυρίζεται ότι κανένας αμερικανός πρόεδρος δεν θα τολμήσει ποτέ να αντισταθεί στο ισραηλινό λόμπι», έγραψε πριν λίγες ημέρες ο γνωστός ισραηλινός δημοσιογράφος και ειρηνιστής Ουρί Αβνερί στο διαδικτυακό τόπο Counterpunch.

Στο σταυροδρόμι της κρίσης

Του Νικου Ξυδακη

Δηλαδή, τα κομματικά επιτελεία δουλεύουν τώρα; Ρώτησε ο ένας φίλος σε ένα μπαλκόνι πάνω από το Αιγαίο. Κάποιος είχε φέρει εφημερίδες, ύστερα από μέρες, στο ησυχαστήριό μας και ξεφυλλίζαμε ράθυμα. Ναι, δουλεύουν, μάς δουλεύουν, συντηρούν το σασπένς των εκλογών, για να φαίνονται απαραίτητοι... Ο αποκριθείς συνόψισε στυφά όλη την πολιτική σκηνή.

Λίγο νωρίτερα, συζητούσαμε για την κατάρρευση των τιμών στο ελαιόλαδο και το κρασί, το τέλος των επιδοτούμενων καλιεργειών, τις εκριζώσεις αμπελιών, την εμφανή κάμψη του τουρισμού, τα άδεια πορτοφόλια των παραθεριστών, το σκοτεινό φθινόπωρο. Δηλαδή, για την πραγματική πολιτική.

Η τιμή του ελαιολάδου στους παραγωγούς έχει βυθιστεί στα 1,80 ευρώ το λίτρο, σχεδόν ένα ευρώ λιγότερο από πέρυσι. Η τιμή αυτή για τον παραγωγό με μικρό κλήρο, δηλαδή την πλειονότητα των Ελλήνων ελαιοπαραγωγών, σημαίνει ότι δεν βγάζει ούτε τα λιπάσματα ούτε τα εργατικά. Που σημαίνει ότι όχι μόνο δεν βγάζει το περίφημο συμπληρωματικό εισόδημα ελαιολάδου, αλλά σύντομα δεν θα συμφέρει να βγάζει ούτε το ελαιόλαδο του σπιτιού, θα του έρχεται φτηνότερα να αγοράζει συσκευασμένο εισαγωγής...

Παρόμοια κατάρρευση τιμών έχει υποστεί το κρασί. Εκατό χιλιάδες τόνοι περσινού κρασιού παραμένουν αδιάθετοι στις δεξαμενές, ενώ αρχίζει ήδη ο τρύγος και θα σωρευτεί ακόμη περισσότερο κρασί νέας εσοδείας. Οι οινοπαραγωγοί απεγνωσμένα ζητούν στήριξη. Την ίδια στιγμή η Ευρωπαϊκή Ενωση, πλημμυρισμένη από απούλητο κρασί, δίνει κίνητρα για εκρίζωση αμπελιών. Το κρασί του Νέου Κόσμου ξεχειλίζει τα ράφια των σούπερ μάρκετ, ακαταμάχητα φτηνό, άρα, σύμφωνα με την Ε. Ε., οι Ευρωπαίοι οινοπαραγωγοί πρέπει να αλλάξουν καλλιέργεια ή επάγγελμα, να αλλάξουν ζωή.

Πόσο απλό ακούγεται: Ξεπατώνεις αμπελώνες και ελαιώνες αιωνόβιους, αλλάζεις αρχαίες κοινότητες, χωριά, πόλεις, αλλάζεις το τοπίο της Μεσογείου, αλλάζεις τον ορισμό που της έδωσαν οι ιστορικοί: Μεσόγειος λέγεται ο τόπος όπου θάλλει η ελιά, από τον καιρό των Φοινίκων, των Καρχηδονίων, των Ελλήνων, των Ρωμαίων, των Ισραηλιτών και των Αράβων. Ελαία και άμπελος είναι η Μεσόγειος, με λάδι και κρασί τράφηκαν οι θρησκείες, τα εμπόρια και οι τέχνες των λαών της. Και τώρα;

Για την Ελλάδα, η στρεβλή εφαρμογή της -άκαμπτης, ούτως ή άλλως- Κοινής Αγροτικής Πολιτικής, συνδυαζόμενη με την κρατική αβελτηρία και τις κουτοπονηριές κυβερνήσεων, βουλευτών και αγροτοπατέρων, η εκμετάλλευση φτηνής εργατικής δύναμης μεταναστών μετά το 1989, οδήγησαν όχι μόνο σε μείωση του αγροτικού πληθυσμού (που ήταν ζητούμενο άλλωστε της ΚΑΠ), αλλά σε αποδιάρθρωση του παραγωγικού ιστού της χώρας, σε περιβαλλοντικές καταστροφές και σε κοινωνική παθογένεια. Η κατασπατάληση των υδάτινων πόρων, η εμμονή σε υδροβόρες και προβληματικές καλλιέργειες, όπως το μη ανταγωνιστικό μα επιδοτούμενο βαμβάκι, έχουν ρημάξει τον θεσσαλικό κάμπο και απειλούν να ρημάξουν και τη Δυτική Ελλάδα εφόσον εκτραπεί ο Αχελώος. Η ερημοποίηση και η υφαλμύρωση των υπόγειων υδάτων απειλούν όλο και περισσότερες περιοχές. Σημειώνεται δηλαδή το εξής παράδοξο: ενώ μειώνεται ο αγροτικός πληθυσμος, αυξάνονται οι περιβαλλοντικές καταστροφές.

Τώρα, με την κατάρρευση των τιμών σε παραδοσιακά προϊόντα μικρών κλήρων, με το τέλος των επιδοτήσεων και με την παγκοσμιοποίηση να φέρνει όχι μόνο φτηνότερα προϊόντα αλλά και κρίση και φτώχεια, η Ελλάδα κάτι πρέπει να κάνει. Δεν κάνει. Ή, μάλλον, κάνει κάτι: αποσύρεται διαρκώς από την παραγωγή, από τον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα, και στρέφεται στις υπηρεσίες.

Ποιες υπηρεσίες; Πού μπορεί να δουλέψει ο νέος που μπαίνει στην αγορά εργασίας; Μια ματιά στις βάσεις των Πανελλαδικών δίνει την πρώτη απάντηση: στις δημόσιες υπηρεσίες... Οι σχολές που προσφέρουν σίγουρο διορισμό είναι οι πιο περιζήτητες. Διορισμός, λοιπόν, αφενός. Και ειλωτοποίηση με συμβάσεις μερικής απασχόλησης στις υπηρεσίες του ιδιωτικού τομέα, αφετέρου - και μάλιστα σε συνθήκες κρίσης. Τα παιδιά των αγροτών, των βιομηχανικών εργατών, των τεχνιτών, κυνηγούν ό, τι προσφέρεται υλικά, ό, τι προβάλλεται ως μοντέλο ζωής: μια δουλειά πίσω από ένα γκισέ, ένα γραφείο. Κοπάδια υπαλλήλων white collar, ο ένας να πουλάει υπηρεσίες στον άλλο: δάνεια, κινητά, γκάτζετ, ασφάλειες.

Η κρίση όμως μάς έδειξε ότι οι υπηρεσίες είναι οι πρώτες που πλήττονται και οι πρώτες που κόβουν θέσεις εργασίας. Ο τουρισμός είναι ο πρώτος μεγάλος χαμένος: λιγότεροι οι ξένοι, φοβισμένοι οικονομικά και σφιχτοί οι Ελληνες. Η κάμψη του τουρισμού, εμφανής σε όλα τα θέρετρα, θα μετακυλιστεί στους συνδεόμενους κλάδους, θα αφήσει φτωχότερους και αμήχανους τους πληθυσμούς που επένδυσαν όλο το δυναμικό τους στο επιφανειακά εύκολο κέρδος του τουρισμού, εγκαταλείποντας άλλες ασχολίες, οικοπεδοποιώντας τη γη, ξεπατώνοντας αμπέλια και ελαιώνες.

Σε αυτό το σταυροδρόμι της πολύμορφης κρίσης, πολύμορφη και επινοητική και καινοτόμος πρέπει να είναι η σκέψη μας και η αντίδρασή μας. Η αναδιάρθρωση των καλλιεργειών, η καινοτομική μεταποίηση, η ανάδειξη των διακεκριμένων και ποιοτικών προϊόντων, η εμψύχωση της περιφέρειας, ο προσανατολισμός της νεολαίας προς την παραγωγή, τη δημιουργία και την επιχειρηματικότητα, τα ζωντανά κοινωνικά δίκτυα, αυτά πρέπει να είναι οι απαντήσεις της κοινωνίας. Αυτά είναι πολιτική. Και αυτή την πολιτική δεν την αγγίζει κανένα κομματικό επιτελείο.